

Joensuun kaupungin lausunto työryhmän mietinnöstä, joka sisältää ehdotuksen uudeksi valmiuslaiksi

KH 23.02.2026 § 71
2193/00.01.06/2025

Oikeusministeriö on pyytänyt 27.2.2026 mennessä lausuntoja ehdotuksesta uudeksi valmiuslaiksi. Lausuntokierroksella oleva esitys on valmisteltu laajapohjaisissa työryhmissä, joiden tukena on toiminut eduskuntaryhmien muodostama parlamentaarinen seurantaryhmä. Uudistuksen valmistelu liittyy pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan, jonka mukaan valmiuslain kokonaisuudistuksella rakennetaan tarvittavat toimivaltuudet kriisien johtamiseen ja varautumiseen siten, että yhteiskunnan toimintaedellytykset turvataan poikkeusoloissa.

Esityksessä ehdotetaan valmiuslain kaikkien osa-alueiden ajantasaistamista vastaamaan muuttunutta Euroopan turvallisuustilannetta, yhteiskuntaan kohdistuvia nykyaikaisia uhkia, koronapandemian kokemuksia sekä yhteiskunnallista ja oikeudellista kehitystä. Merkittäviä muutoksia ehdotetaan muun muassa varautumisvelvollisuuteen ja toimivaltuussäännöksiin. Toimivaltuuksien käyttöönottonettelyä on uudistettu erityisesti pandemian aikaisista kokemuksista oppien.

Uudistuksessa on pyritty kiinnittämään erityistä huomiota valmiuslain ja sen toimivaltuuksien tosiasialliseen toimivuuteen kriisitilanteessa. Nykyistä valmiuslakia uudistettiin viimeksi vuonna 2022 täydentämällä poikkeusolojen määritelmää uudella hybrdivaikuttamista koskevalla kohdalla. Kyseinen osittaisuudistus kattoi kuitenkin vain osan valmiuslain uudistamistarpeista eikä sen yhteydessä ollut mahdollisuutta arvioida valmiuslakia tai sen ajantasaisuutta muilta osin.

Lausuntokierroksella oleva luonnos hallituksen esitykseksi perustuu työnsä kesällä 2025 päättäneen työryhmän työhön. Marraskuussa 2025 perustettu toinen työryhmä käsitteli ainoastaan eräitä sisäministeriön esiin nostamia laajamittaiseen maahantuloon liittyviä kysymyksiä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle elokuussa 2026. Joensuun kaupungin lausunnossa on huomioitu kuntaliiton esille nostamia näkökulmia täydennettynä kaupungin omilla näkemyksillä

Valmistelija: strategiajohtaja, valmius- ja turvallisuuspäällikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

antaa oikeusministeriölle liitteen mukaisen lausunnon työryhmän mietinnöstä, joka sisältää ehdotuksen uudeksi valmiuslaiksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Helena Hulmi saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Strategiajohtaja Sami Laakkonen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.